

50 NĂM THỰC HIỆN DI CHỨC CỦA CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH:

NHỮNG GIÁ TRỊ CÒN MÃI VỚI THỜI GIAN

MAI PHƯƠNG NGÂN - Ảnh: TRẦN HIỆP

"50 năm đã trôi qua, thời gian càng lùi xa, chúng ta càng thêm thấu hiểu và cảm phục trí tuệ sáng suốt phi thường của Người. Cảm phục tầm nhìn và sự lo xa của Người. Liệu có ai đã hiểu hết được việc Bác "viết sẵn và để lại mấy lời này" lại trở nên quan trọng với toàn Đảng và toàn dân ta đến vậy...", nguyên Ủy viên Bộ Chính trị, nguyên Bí thư Thành ủy Hà Nội Phạm Quang Nghị viết.

Đoàn Chủ tịch Hội thảo

Nhớ lời Bác dặn trước lúc đi xa
Như tin đã đưa trên Thế giới Di sản điện tử, ngày 14-8-2019, tại Bảo tàng Hồ Chí Minh, Hà Nội đã diễn ra Hội thảo khoa học "Di chúc Chủ tịch Hồ Chí Minh, giá trị lý luận và thực tiễn, 1969-2019". Hội thảo do 5 cơ quan phối hợp tổ chức: Bảo tàng Hồ Chí Minh; NXB Chính trị quốc gia sự thật; Học viện Báo chí và Tuyên truyền; Hội Khoa học Lịch sử Việt Nam; Hội Di sản Văn hoá Việt Nam.

Sau nửa thế kỷ, một lần nữa

tại Hội thảo, các nhà khoa học, nhà nghiên cứu và quản lý tên tuổi đã cùng nhau ngồi lại để phân tích, nhìn nhận những giá trị trường tồn của bản Di chúc lịch sử mà ở đó, Bác đã cô đọng dặn dò những điều vừa lớn lao, hệ trọng, vừa gần gũi, tràn đầy tình thương yêu của vị cha già để lại cho các thế hệ cháu con.

Sức sống bền bỉ, trường tồn của bản Di chúc 1000 chữ thể hiện qua con số 102 bài tham luận của các đại biểu là các nhà khoa học, nhà nghiên

cứu... trong khắp cả nước gửi đến hoặc trình bày trực tiếp tại hội thảo.

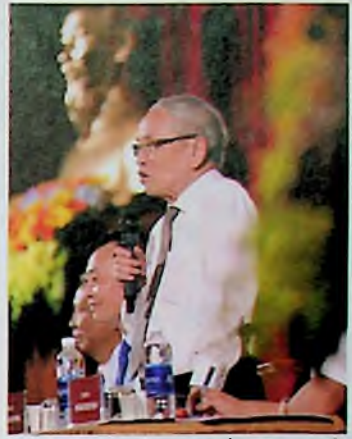
Trước lúc đi xa, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã để lại cho toàn Đảng, toàn dân bản Di chúc lịch sử. Di chúc được Bác Hồ viết lần đầu vào ngày 15-5-1965, nhân dịp Người sang tuổi 75, "thuộc lớp người xưa nay hiếm". Những năm sau đó, cứ vào dịp tháng 5 trước ngày sinh, Người lại đem ra xem lại. Mỗi lần lại "thấy cần phải viết thêm mấy điểm". Lần cuối cùng Người sửa là ngày 10-5-1969, trước

khí Người qua đời hơn ba tháng.

Giống như nhiều áng văn quan trọng khác của Người, bản Di chúc được Bác viết cô đọng, hàm chứa những điều vô cùng lớn lao, hệ trọng. “Di chúc của Bác chứa đựng những nghĩ suy của một người suốt đời cống hiến, hi sinh, luôn đặt lợi ích của đất nước, của nhân dân, của Đảng lên trên hết. Đó là những chiêm nghiệm, đúc kết không phải chỉ trong quãng thời gian hơn bốn năm Bác viết Di chúc. Cũng không phải là những lời căn dặn vội vàng trước phút lâm chung. Người viết Di chúc trong lúc “tinh thần đầu óc vẫn sáng suốt”, tâm thế ung dung, tự tại tựa hồ như một đêm trăng rằm năm nào Bác ngồi trên con thuyền bàn việc quân cơ ở núi rừng Việt Bắc...”, nguyên Bí thư Thành ủy Hà Nội Phạm Quang Nghị đã mở đầu các tham luận tại hội thảo khoa học bằng những dòng suy ngẫm như thế.

Nửa thế kỷ đã trôi qua, nhưng những bài học trường tồn trong bản Di chúc lịch sử vẫn vẹn nguyên giá trị. Nguyên Bí thư Thành ủy Hà Nội Phạm Quang Nghị nhấn mạnh, điều Người viết trong Di chúc là những vấn đề hệ trọng gửi lại cho nhân dân và đất nước; dặn dò toàn Đảng, toàn dân, toàn quân ta những nhiệm vụ cần phải làm. Dù viết “về việc riêng” thì cũng là những lời dặn và lời “yêu cầu” làm những điều tốt đẹp dành cho con cháu muôn đời sau chứ không phải riêng cho Người. Đọc Di chúc của Bác Hồ, chúng ta cảm nhận được tâm thế và suy nghĩ của một bậc vĩ nhân yêu nước, thương dân tột bậc. Yêu thương khi Người còn sống và yêu thương cho tới mãi mai sau.

“Năm nay, vừa tròn 50 năm toàn Đảng, toàn dân ta thực hiện Di chúc của Bác Hồ. Nhân dịp trọng thể này, các cấp, các ngành trong cả nước và mỗi một chúng ta sẽ đọc lại bản Di chúc lịch sử, thêm một lần nghiền ngẫm, nghĩ suy, ghi nhớ những lời căn dặn trước lúc Người đi xa. Và, điều quan trọng lớn lao, có ý nghĩa thiết thực hơn là đánh giá, kiểm điểm lại những gì đã làm được và những gì chưa làm...”, ông Phạm

PGS. TS Đỗ Văn Trụ và PGS. TS Phạm Mai Hùng tham gia điều hành Hội thảo

Các đại biểu dự Hội thảo

Quang Nghị chia sẻ.

Gọi Di chúc của Người là tác phẩm bất hủ, nguyên Giám đốc Bảo tàng Hồ Chí Minh Chu Đức Tính cho rằng, là văn kiện cuối cùng Bác Hồ để lại cho hậu thế, Di chúc như một sự tổng kết những quan điểm tư tưởng, đồng thời thể hiện rõ biết bao trăn trở, suy tư và những điều

Người mong mỏi, những điều Người hi vọng.

Thực hiện lời dặn của Người

PGS.TS Ngô Văn Thọ, Hội đồng Lý luận Trung ương nói về “điều mong ước cuối cùng của Bác”: “Đoạn cuối của Di chúc, Người viết “Điều mong muốn cuối cùng của tôi là toàn Đảng, toàn dân ta đoàn

Ảnh từ trái sang: TS Phạm Quang Nghị; GS. TS Hoàng Chí Bảo; ThS Triệu Hiến phát biểu tại Hội thảo

kết phần đầu, xây dựng một nước Việt Nam hoà bình, thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu mạnh, và góp phần xứng đáng vào sự nghiệp cách mạng thế giới. Bằng một câu, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã xác định rõ, đầy đủ nhiệm vụ của Đảng, nhân dân ta và mục tiêu, đích đến của cách mạng Việt Nam là Hoà bình, Thống nhất, Độc lập, Dân chủ, Giàu mạnh”.

“Trong 50 năm qua, thực hiện điều mong muốn nêu trong Di chúc của Chủ tịch Hồ Chí Minh, toàn Đảng, toàn dân, toàn quân ta đã vượt qua nhiều hi sinh, gian khổ, đoàn kết phần đầu, giành được những thắng lợi cơ bản, thỏa mãn một phần mong ước của Người”, PGS.TS Ngô Văn Thọ khẳng định. Ông cũng nêu rõ, giai đoạn trước mắt đã mở ra những cơ hội mới, đồng thời cũng có nhiều thách thức mới đối với nhân dân ta trong thực hiện “điều mong muốn cuối cùng” của Bác. Cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 đã diễn ra rất nhanh, tác động rất mạnh đến tất cả các lĩnh vực trong xã hội, tạo nên những cơ hội lớn chưa từng có và cũng là những thách thức mới theo kiểu “bây giờ hoặc không bao giờ” đối với sự phát triển của nước ta.

Nhà Sử học Dương Trung Quốc cho rằng, sau nửa thế kỷ nhìn lại, chủ đề thiết thực mà cuộc hội thảo đặt ra đã tiếp tục mở ra nhiều suy ngẫm, để chia sẻ và để hiểu thêm về tư tưởng, phong cách của Chủ tịch Hồ Chí Minh. Di chúc của Người dường như là một kho tàng bất tận, với những bài học vô giá từ quá khứ, soi rọi vào thực tiễn và xuyên suốt đến tương lai.

Nhìn nhận những giá trị tư tưởng đổi mới, hội nhập của Người

trong Di chúc, GS.TS Hoàng Chí Bảo, chuyên gia cao cấp, nguyên Ủy viên Hội đồng Lý luận Trung ương nêu rõ, dù không trực tiếp sử dụng khái niệm “đổi mới” nhưng trong Di chúc của Người, tư tưởng “đổi mới” được thể hiện rất rõ ràng, đậm nét, không chỉ ở nội dung, mục đích mà còn nổi bật tính chất, đặc điểm, tầm vóc lịch sử của nó, như một cuộc cách mạng. Có thể nhận ra định nghĩa về đổi mới của Người, khi Người viết “đây là một cuộc chiến đấu chống lại những gì đã cũ kỹ, hư hỏng, để tạo ra những cái mới mẻ, tốt tươi”.

Các nhà khoa học tại hội thảo khẳng định, bản Di chúc 1000 từ mà Chủ tịch Hồ Chí Minh để lại cho dân tộc Việt Nam chứa đựng những

tư tưởng lớn có tầm chiến lược đối với cuộc cách mạng Việt Nam, có giá trị trường tồn và ý nghĩa lâu dài đối với sự phát triển của đất nước, con người và cả dân tộc.

GS.TS Hoàng Chí Bảo cũng cho rằng, với giá trị và tầm vóc lớn lao, Di chúc của Bác đã trở thành Bảo vật quốc gia. Bởi, “tư tưởng về chủ nghĩa xã hội và đổi mới của Người trong bản Di chúc dù đã cách đây nửa thế kỷ nhưng vẫn còn nguyên tính thời sự và hiện đại, vẫn đang tiếp tục chỉ dẫn, thúc đẩy Đảng, chính quyền, các đoàn thể trong hệ thống chính trị hành động, làm tất cả vì quyền tự do và làm chủ của nhân dân, vì một Việt Nam - dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh”. ❖

Các đại biểu tham dự Hội thảo